

علم سنجی چیست؟

از نظر لغوی به معنای دانش اندازه گیری علم است و به زبان ساده به مطالعه جنبه های کمی علم به منظور برنامه ریزی و سیاست گذاری پژوهشی یا اقتصادی در امر پژوهشهای فردی، گروهی، سازمانی، ملی یا بین المللی اطلاق می شود. علم سنجی سعی دارد با استفاده از داده های کمی مربوط به تولید، توزیع و استفاده از متون علمی، علم و پژوهش علمی را توصیف و ویژگیهای آن را مشخص کند.

برخی از مهمترین شاخص های علم سنجی

شاخص اچ (H Index)

به لحاظ سادگی، سهولت، کاربرد و داشتن مزایای متعدد نسبت به سایر روش ها در دستیابی به یک عدد معین، مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است و این پرسش پاسخ می دهد که هر یک از پژوهشگران به تنهایی چه نقشی در پیشبرد و گسترش مرزهای علوم در حوزه های مختلف دانش بشری دارند؟ در اصل شاخص اچ با استفاده از شمارش اسنادها به حاصل کار یک پژوهشگر در طول حیات وی امتیاز می دهد. یعنی همزمان هم به کمیت (تعداد مقاله) و هم به کیفیت (تعداد اسنادها) اهمیت می دهد. اندازه گیری دقیق آن به میزان جامعیت پایگاه ها بستگی دارد. شاخص H تنها مقالاتی را شامل می شود که تعداد اسناد به هر یک از آنها برابر با H یا بیشتر از آن است، بنابراین شاخص متعادل تری است. شاخص H یک پژوهشگر، شامل H تعداد از مقالات اوست که به هر کدام از آنها حداقل H بار اسناد شده باشد. برای مثال اگر یک نویسنده، 6 مقاله داشته باشد که به هر یک حداقل 6 بار اسناد شده باشد، شاخص H آن نویسنده، 6 خواهد بود. برای به دست آوردن عدد H، پس از انجام جستجو، باید مقالات را بر حسب اسناد به ترتیب نزولی مرتب کرد و شماره مقاله را با تعداد اسنادها مقایسه نمود تا تعداد اسناد مساوی یا بیشتر از شماره مقاله باشد.

شاخص جی (G Index)

این شاخص توسط "لئو اگه" برای اندازه گیری کمی برون داد علمی پژوهشگران علم فیزیک و سایر پژوهشگران پیشنهاد شده است. شاخص جی با استفاده از مجذور تعداد مقاله ها و مقایسه آن با مجموع اسنادها در محاسبات، در واقع مقاله های پراستناد یک پژوهشگر را برجسته تر می کند. بالاترین تعداد (G) مقالات است که 2 بار یا بیشتر به آن اسناد شده باشد. این شاخص با استفاده از ضرایب خود، سعی دارد تا از تأثیر مقاله های پراستناد و کم اسناد بر نتیجه گیری بکاهد و یکی از نواقص شاخص H را برطرف نماید. این شاخص برابر است با بالاترین رتبه در لیست نزولی مقالات به ترتیبی که G مقاله اول حداقل تعداد G2 اسناد دریافت کرده باشند و مجموع اسنادهای مقاله ها تا G، بزرگتر یا مساوی G2 باشد.

ارزش متیو (Mathew Value)

این شاخص شکل اصلاح شده ضریب تأثیر است که در سال 2006 توسط مویچ معرفی شد. ارزش متیو در یک دوره پنج ساله و در موضوعی خاص محاسبه می شود مقاله های همان مجله و در همان دوره تقسیم می کند و عدد به دست آمده را با همین نسبت ها در کل حوزه مورد پژوهش اندازه گیری می کند. نحوه محاسبه آن تقسیم تعداد اسنادها به مقاله های یک مجله در یک دوره پنج ساله بر تعداد مقاله های همان مجله در همان دوره زمانی است که عدد حاصل را با همین نسبت ها در کل حوزه مورد پژوهش اندازه گیری می نماید.

شاخص وای (Y Index)

این شاخص سعی دارد با در نظر گرفتن کیفیت و کمیت، نقاط ضعف دیگر شاخص ها را برطرف نماید. بدین منظور، از عامل تأثیر به عنوان شاخص کمی و معادل مقبولیت و از رتبه بر اساس وزن یا رتبه پیج (PageRank) به عنوان شاخص کیفی و عامل ارزش استفاده می کند. شاخص وای، حاصل ضرب عامل تأثیر در رتبه پیج و در واقع حاصل ضرب کمیت در کیفیت است و سعی دارد سنجش اعتبار علمی را تا حد امکان کیفی کند.

شاخص ام (M-Index)

شاخص h هر پژوهشگر به طول مدت فعالیت پژوهشی وی بستگی دارد. زیرا با گذشت زمان، تعداد مقالات و اسنادها به آن افزایش می یابد. به همین جهت، برای مقایسه پژوهشگران در مراحل مختلف دوره فعالیت آن ها، شاخص M معرفی شد. این پارامتر در نتیجه تقسیم هرش هر پژوهشگر بر سن علمی وی به دست می آید. منظور از سن علمی، شمار سال هایی است که از زمان انتشار اولین مقاله او می گذرد.

در این شماره:

- علم سنجی چیست؟
- انریشمندان و کتابخوانی
- امیکرون چیست؟
- مهمترین اخبار پاییز کتابخانه

انریشمندان و کتابخوانی

"وینس پاسارو، نویسنده

اکنون با حیرت به گذشته نگاه می کنم،

به تصادفی کوچک که کتاب های خاص را پیش پایم قرار داد

و این که چگونه در کودکی با کتاب

ها بزرگ شدم، گویی در دست های

قدرتمند پدر و مادری که هرگز

نشناختم و جای خالی آن ها را بسیار

زیاد احساس می کردم،

به جایی امن و گرم می رفتم.

به درون کتاب ها..

امیکرون چیست؟

امیکرون جدیدترین جهش ویروس کرونا است که با نام علمی B.1.1.529 شناخته می‌شود. این جهش توسط کارشناسان سازمان جهانی بهداشت در دسته «سویه‌های نگران کننده» ویروس کرونا قرار گرفت. آفریقای جنوبی و شش کشور همسایه‌اش، بیشترین میزان ابتلا به این جهش را گزارش داده‌اند. به احتمال زیاد سرعت انتشار و شدت عفونت سویه امیکرون بسیار قوی و شدیدتر از واریانت‌های قبلی تعیین شده‌است. این جهش ممکن است به شیوع کووید ۱۹ در بسیاری از کشورها دامن بزند. همچنین به سیستم‌های بهداشتی کشورها فشار سنگینی وارد کند. البته نگرانی بیشتر به احتمال پایین آمدن ایمنی واکسن‌ها در مقابل این سویه برمی‌گردد.

تفاوت امیکرون با سایر واریانت‌های ویروس کرونا

ویروس کرونا نوعی پروتئین RNA است. دانشمندان با بررسی امیکرون متوجه ۵۰ جهش خطرناک بر ویروس شدند. حدود ۳۰ جهش آن در پروتئین اسپایک وجود آمده است. این پروتئین نقش کلیدی در ورود ویروس به سلول‌های بدن میزبان دارند. تحقیقات دانشمندان در حال حاضر بیشتر بر تعیین سرعت انتقال و میزان کشندگی سویه Omicron تمرکز دارد.

منشاء پیدایش واریانت امیکرون

درباره منشأ پیدایش این جهش حدس و گمان‌های بسیاری طرح شده است. یکی از دانشمندان موسسه ژنتیک UCL لندن اظهار داشت: «این جهش احتمالاً در طول عفونت مزمن در بدن فردی مبتلا به نقص سیستم ایمنی، تکامل یافته است. نقص سیستم ایمنی این فرد ناشی از HIV/AIDS درمان نشده بوده است.» آفریقای جنوبی با ۸.۲ میلیون نفر مبتلا، بیشترین میزان ابتلای جهانی به ایدز را دارد. واریانت بتا، یکی دیگر از سویه‌های نگران‌کننده ویروس کرونا می‌باشد. این سویه نیز سال گذشته در آفریقای جنوبی به دلیل جهش با ویروس ایدز شایع شد.

سویه امیکرون چقدر نگران کننده است؟

از زمان تأیید این واریانت توسط سازمان جهانی بهداشت، بررسی‌های علمی در سطح دنیا آغاز شد. البته دانشمندان معتقدند که برای گرفتن نتایج دقیق بین چند هفته تا ۱۰۰ روز زمان نیاز دارند. تاثیرگذاری واکسن‌ها یکی دیگر از نگرانی‌های جهانی گونه Omicron می‌باشد. اکنون مطالعات زیادی برای سنجش میزان تاثیرگذاری واکسن‌های رایج در جریان است.

Library of Admont Abbey کتابخانه ای رویایی در مخملی سفید

کتابخانه آدمونت آبی یکی از زیباترین کتابخانه های جهان و البته زیباترین کتابخانه های اروپا است که دارای یکی از عرفانی‌ترین فضاها است. این «دیر» در شهر کوچک آدمونت در اتریش قرار دارد و در سال ۱۷۷۱ ساخته شده است و حدود ۲۰۰ هزار نسخه را در خودش جای داده است. از کتاب‌های تاریخی تا هنری که طی قرن‌ها در اینجا جمع شده تا ۷۰ هزار نسخه از کتاب‌های دوباره بازیابی شده و هزاران نسخه خطی، همگی کتابخانه رویایی آدمونت آبی را ساخته اند. کتابخانه ای که در یک کلیسای باروک با ۵۳۰ کتاب قدیمی درون قفسه‌هایش خوابیده است تا شما به سراغش بروید و با خواندن کتابهایش بیدارش کنید.

مهمترین اخبار کتابخانه در پاییز ۱۴۰۰

برگزاری مراسم گرامیداشت هفته کتاب و کسب رتبه برتر کتابخانه دانشکده پرستاری

بازدید مدیر اطلاع رسانی پزشکی و تامین منابع علمی دانشگاه از کتابخانه پرستاری و مامایی

برگزاری کنگره سالانه متخصصان علوم اطلاعات با عنوان ما و تحول دیجیتال، راهبردهای تحول دیجیتال در کتابخانه ها، آرشیوها و موزه

ووبینار «مرجع نویسی با استفاده از نرم افزار * EndNote

